

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Miljøvernavdelinga

**Forvaltningsplan for
Giske fuglefredningsområde,
Giske kommune**

Rapport 2012: 06

Forsidefoto:

Storvika i nordre del av fuglefredningsområdet. Foto: Asbjørn Børset.

<p><i>Samarbeidende konsulent:</i> Dag Holtan</p>	<p><i>Kontaktperson:</i> Dag Holtan</p>	<p>ISBN 978-82-7430-253-2 (nett) ISSN 1891-876X</p>
<p><i>Oppdragsgiver:</i> Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga</p>	<p><i>Kontaktpersoner hos oppdragsgiver:</i> Asbjørn Børset, Ola Betten</p>	<p>År: 2012</p>
<p><i>Referanse:</i> Forvaltningsplan for Giske fuglefredningsområde i Giske kommune, Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga, rapport 2012:06. 45 s.</p>		
<p><i>Referat:</i> Det er utarbeidet forvaltningsplan for Giske fuglefredningsområde i Giske kommune, Møre og Romsdal. Fuglefredningsområdet omfatter en ganske beskyttet bukt med et relativt stort gruntvannsareal, samt en del landareal med som er av stor betydning for både hekkende, trekkende og overvintrende fugler. Viktige vegetasjonstyper i fuglefredningsområdet (jf. DN-håndbok nr. 13) er ulike utforminger av strandenger og ferskvannspåvirkede enger, dessuten noe dynesamfunn. Det er viktig å finne en balanse mellom ulike interesser, bl.a. knyttet til landbruksdrift. Det er utarbeidet bevaringsmål som særlig fokuserer på bevaring av vegetasjonstyper, dessuten at området fremdeles skal være hekkeplass for en rekke sentrale fuglearter. Samtidig foreslås konkret oppfølging i form av overvåking av situasjonen, og tiltak for å oppnå en god tilstand. Forvaltningsplanen er godkjent av Direktoratet for naturforvaltning 18.10.2012. Planen blir bare publisert på nett.</p>		
<p><i>4 emneord:</i> Forvaltningsplan Biologisk mangfold Havstrand Fuglefredningsområde</p>		
<p>Fagansvarlig:</p>	<p>For administrasjonen:</p>	
<p style="text-align: center;"> _____</p> <p>Ulf Lucasen (seksjonssjef)</p>	<p style="text-align: center;"> _____</p> <p>Lindis Nerbø (miljøverndirektør)</p>	

Forord

Giske fuglefredningsområde ble formelt opprettet ved kongelig resolusjon av 27. mai 1988, hvor formålet var å ta vare på et viktig våtmarksområde med livsmiljø, fugleliv og annet dyreliv. I 1996 ble fuglefredningsområdet sammen med de andre verneområdene i verneplanen for våtmark i Giske kommune oppgradert til Ramsarområde (internasjonalt viktig våtmarksområde).

Biolog Dag Holtan har, på oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga, utarbeidet forslag til en forvaltningsplan for fredningsområdet. Fylkesmannen har ferdigstilt planforslaget i samsvar med nye krav og retningslinjer for forvaltningsplaner. Målet med forvaltningsplanen er å utdype vernereglene og sikre at verneverdiene blir ivaretatt, samtidig som området skal kunne brukes.

Møre og Romsdal fylke meldte i brev av 29.04.2008 til grunneierne om oppstart av forvaltningsplanarbeidet.

I forbindelse med dette planarbeidet blir Direktoratet for naturforvaltning bedt om å rette opp eiendomsversikta i verneforskriften.

Forslaget fra Dag Holtan er bearbejdet av fylkesmannen iht. nye krav og maler for slike forvaltningsplaner. Kontaktpersoner hos oppdragsgiver har vært Asbjørn Børset og Ola Betten. For øvrig har flere andre gitt nyttige opplysninger om området og innspill til planen, se liste over muntlige kilder. Takk til alle som har bidratt. Perry Larsen, Skodje, takkes spesielt for å delta på en del feltturer og bidra med sine kunnskaper om beitemarksopper.

Innhold

FORORD	5
INNHold	6
1 INNLEDNING	8
1.1 Ramsarkonvensjonen	8
2 GISKE FUGLEFREDNINGSOMRÅDE	10
2.1 Områdebeskrivelse	10
2.2 Brukshistorie	11
2.3 Naturkvaliteter.....	13
2.3.1 Plante-, fugle- og dyreliv	13
2.3.2 Vegetasjon.....	14
2.4 Bevaringsmål, tilstand og trusler	17
2.4.1 Fugleliv	18
2.4.2 Vegetasjon.....	18
2.4.3 Tilgrensende områder.....	18
3 BRUKERINTERESSER	21
3.1 Verneforskriften og brukerinteresser	21
3.2 Jordbruk.....	21
3.2.1 Status.....	21
3.2.2 Rammer og regelverk.....	21
3.3 Friluftsliv og rekreasjon	23
3.3.1 Status.....	23
3.3.2 Rammer og regelverk.....	23
3.4 Undervisning og forskning	23
3.4.1 Status.....	23
3.4.2 Rammer og regelverk.....	23
4 FORVALTNINGSOPPGAVER OG TILTAK.....	24
4.1 Oppsyn	24
4.1.1 Status og utfordringer.....	24
4.1.2 Tiltak	24
4.2 Skjøtsel.....	24
4.2.1 Status og utfordringer.....	24
4.2.2 Mål.....	24
4.2.3 Retningslinjer	24
4.2.4 Tiltak	25
4.3 Overvåking.....	25
4.3.1 Status og utfordringer.....	25
4.3.2 Mål.....	25
4.3.3 Retningslinjer	25
4.3.4 Tiltak	25
4.4 Informasjon og formidling	26
4.4.1 Status og utfordringer.....	26
4.4.2 Mål.....	26
4.4.3 Retningslinjer	26
4.4.4 Tiltak	26
5 SAKSBEHANDLING	28
5.1 Forvaltningsmyndigheter.....	28
5.2 Lovverk, føringer og forvaltning	28
5.2.1 Verneforskriften	28
5.2.2 Prinsippene i naturmangfoldloven	29

5.2.3	Forholdet til andre lovverk	30
5.2.4	Tolking og detaljering av unntaksreglene i verneforskriften	30
5.2.5	Omtale av de spesielle dispensasjonsbestemmelsene i verneforskriften	31
5.2.6	Generelle dispensasjonsbestemmelser	32
5.2.7	Generelle retningslinjer for saksbehandling	33
6	FORVALTNINGSPLANENS VARIGHET	34
7	KILDER	35
7.1	Generell og sitert litteratur	35
7.2	Muntlige kilder	35
8	VEDLEGG	36
8.1	Verneforskrift	36
8.2	Utdrag fra naturmangfoldloven	39
8.3	Noen fugleobservasjoner	41
8.4	Planteliste	43
8.5	Kart over naturtyper	44
8.6	Samleskjema for ulike tiltak i Giske fuglefredningsområde	45
8.7	Saksbehandling av forvaltningsplanen for Giske fuglefredningsområde	46
8.7.1	Høring	46
8.7.2	Fylkesmannens vurdering:	46
8.7.3	Direktoratets vurdering	46

1 Innledning

Formålet med denne rapporten er å presentere et forslag til forvaltningsplan for Giske fuglefredningsområde i Giske kommune. Området ligger like nordvest for Ålesund, på vest- og nordsida av øya Giske.

Formålet med opprettelse av Giske fuglefredningsområde er ifølge forskriftene ”å ta vare på eit viktig våtmarksområde med sitt livsmiljø, fugleliv og anna dyreliv.”

Giske fuglefredningsområde omfatter arealer som er eid av gnr/bnr 127/20, 21, 22, 23 og 37, 129/1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 og 16 i Giske kommune. Dette er ikke korrekt i verneforskriften, og blir rettet opp. Fuglefredningsområdet dekker et areal på ca. 1425 daa, hvorav 1294 daa omfatter sjøareal.

Verneforskriftene gir rammer for skjøtelsesplan og tiltak, med sine regler om hva som er tillatt og ikke tillatt innenfor fuglefredningsområdet. Disse er gjengitt i vedlegget i rapportens kapittel 8.1. I forskriftene står det i kapittel 7: *"Forvaltingsstyresmakta eller den forvaltingsstyresmakta fastset, kan gjennomføre skjøtselstiltak i samsvar med fredingsføremålet. Det kan utarbeidast skjøtelsesplan, som skal innehalde nærare retningslinjer for gjennomføring av skjøtselstiltaka."*

En forvaltningsplan skal således utdype vernereglene og sikre at naturverdiene blir ivaretatt, og gi konkrete retningslinjer om bruk, informasjon, skjøtsel, eventuell tilrettelegging mv.. Gjennom en forvaltningsplanprosess skal en også avklare og ta stilling til hvordan ulike verne- og brukerinteresser skal håndteres. Planen skal definere området, eiendomsstatus, oppsummere kjente verdier og brukshistorie, sette opp målsetting for framtidig drift, retningslinjer for skjøtsel og hvordan man senere kan kvalitetssikre og justere denne i forhold til målsettingene. Det er videre ønskelig å beskrive og drøfte ulike interessemotsetninger som ikke entydig reguleres av forskriftene, og foreslå hvordan disse kan håndteres.

Det legges også vekt på at effekten av foreslåtte tiltak må følges opp og kontrolleres ved at det etableres en overvåking av området. Hvis det oppstår fare for at naturverdiene forringes, bør eksisterende aktiviteter/skjøtsel justeres, evt. nye tiltak iverksettes og forvaltningsplanen evt. vurderes på nytt.

1.1 Ramsarkonvensjonen

Giske fuglefredningsområde fikk status som Ramsarområde i 1996 som ett av de seks verneområdene som utgjør Giske våtmarkssystem.

Ramsarkonvensjonens definisjon av våtmarksområder er vid. Den omfatter blant annet myr og ferskvann, samt brakkvann og marine områder ned til seks meters dybde. Opprinnelig konsentrerte Ramsarkonvensjonen seg om å ivareta våtmarker som leveområde spesielt for vannfugler. I dag omfatter Ramsarkonvensjonen både våtmarker, integrert vannressursforvaltning og fattigdomsproblematikk.

Medlemslandene forplikter seg til å følge opp en rekke forhold i selve konvensjonen, samt de vedtak landene gjør på partsmøter som avholdes hvert tredje år. Slike forpliktelser er særlig knyttet til:

- å forvalte internasjonalt viktige våtmarksområder (Ramsarområder) slik at deres økologiske funksjoner opprettholdes
- å sørge for fornuftig, bærekraftig bruk av våtmarker generelt i forvaltning og arealplanlegging, herunder blant annet kartlegge og gjennomføre verneplaner for våtmarker
- deltagelse i internasjonalt samarbeid om våtmarker, blant annet gjennom bistandssamarbeid

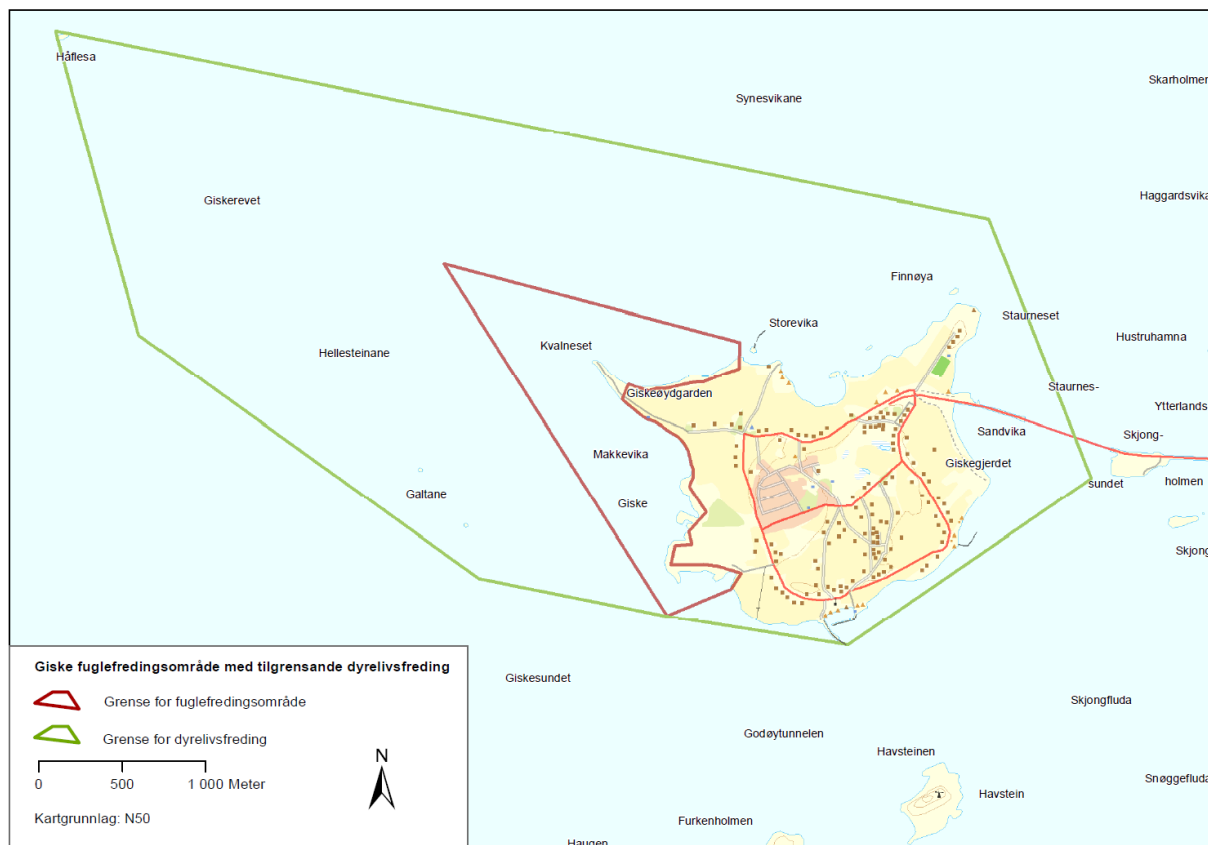
Konkrete kriterier for at Giske ble valgt ut som Ramsarområde er at området har varierte, representative og godt utviklede kysthabitater. Området har viktige vegetasjonstyper som saltenger, brakkvannsenger, tarevoller, sanddyner og fuktenger. Flere rødlistede vannfugler raster i trekketidene. Området er en viktig del av Giske våtmarkssystem og er viktig for forekomst av en rekke fuglearter hele året.

(jf. <http://ramsar.wetlands.org/Database/Searchforsites/tabid/765/Default.aspx>).

2 *Giske fuglefredningsområde*

2.1 *Områdebeskrivelse*

Giske fuglefredningsområde ligger like nord Ålesund sentrum, i Giske kommune i Møre og Romsdal (figur 1). Fuglefredningsområdet dekker et areal på ca. 1425 daa, og av dette er 1294 daa sjøareal. I tilknytning til fuglefredningsområdet ligger et dyrelivsfredningsområde.

Figur 1. Giske fuglefredningsområde (røde grenser) og dyrelivsfredningsområdet. Kilde: GISLINK (www.gislink.no).

Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone (SB) og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon, vintermild underseksjon (O3h) (Moen 1998). Klimaet preges av beliggenheten på ytterkysten, med moderate nedbørsforhold og milde vintre. Nedbøren ved flyplassen på Vigra er ca. 1310 mm i året (www.met.no). Middelttemperaturen samme sted ligger i januar rundt 1,9° C, mens den i august er rundt 13,0° C (www.met.no). Det er rundt 200 dager med minst 0,1 mm nedbør i året (Førland & Det norske meteorologiske institutt 1993b). I hovedsak kan man si at klimaet er kystnært, mildt og fuktig (oseanisk). Strandflatelandskapet i Giske består i hovedsak av marine strandavsetninger (www.ngu.no/kart/løsmasse/).

2.2 *Brukshistorie*

Mye av området har tradisjonelt vært benyttet til beiteområde, med langvarig kontinuitet. I den forbindelse er det opp gjennom årene også drenert og grøftet en del mot sør. Etter at området ble vernet, er det fortsatt beitet, mest med storfe. Beiting på dagens nivå er positiv i forhold til naturkvaliteter innen sopp- og planteriket (jf. figur 2). På Kvalneset i nord var det tidligere en tradisjon å tørke klippfisk på rullesteinstranda (kulturminne).

Figur 2. Naturbeitemark langs kanten av verneområdet i nordøst, hvor det ble gjort funn av flere interessante beitemarkssopper. Foto: Dag Holtan.

Figur 3. Hester beiter i dag tidvis ved Makkevika, langs kanten av verneområdet. I bakgrunnen ringmerkingsbua til Sunnmøre ringmerkingsgruppe. Foto: Dag Holtan.

Figur 4. Nordlig jordtunge er en lite kjent art som ble funnet langs nordøstkanten av verneområdet, jf. figur 2 over. Foto: Dag Holtan.

Figur 5. Fra Kvalneset, hvor man tidligere tørket klippfisk. Foto: Dag Holtan.

2.3 *Naturkvaliteter*

2.3.1 *Plante-, fugle- og dyreliv*

Frøland (2003) og Holtan (2004) rapporterer at området er middels artsrikt, med rundt 147 registrerte karplantetaksa (arter/underarter og utilstrekkelig artsbestemte planter). Av mer interessante observerte planter i de ulike delområdene kan nevnes bakkeveronika, gjeldkarve, buestarr, knortestarr, sandstarr og strandreddik langs strandbergene i nordøst, og på tangvollene i Makkevika og tilgrensende sumper eksempelvis andemat, kildeurt og mye tiggersoleie. Plantelista er med i kapittel 8.3.1.

Fuglefaunaen i området er beskrevet av Folkestad (1982), i ”siste nytt”-spalten i tidsskriftet *Rallus* og i upubliserte permer med grunnlagsdata for Atlas-prosjektet (Gjershaug et al. 1994) som oppbevares av Norsk Ornitologisk Forening, avd. Møre og Romsdal. Kilder til *hekkende fugl* er først og fremst egne observasjoner sammen med muntlige opplysninger fra Alv Ottar Folkestad og Petter Folkestad. En svært viktig, nyere kilde, er nettsidene til Sunnmøre ringmerkinggruppe, som i alle fall har lagret data om hva som er ringmerket i Makkevika perioden 1998-2006 gjennom Giske ornitologiske stasjon. Ringmerkingen i Makkevika har røtter tilbake til 1970. Av interessante trekk ved merkingen kan her kort pekes på ringmerkingstallene for enkelte vadefugler: sandlo (52 % av totaltallet nasjonalt), tundralo (48 %), dvergsnipe (39 %), brushane (30 %) og tundrasnipe (27 %). Også myrsnipe, bekkasiner og skjærpiplerke har svært høye ringmerkingstall. Mens Giske tidligere var hekkeplass for noen arter som i dag er rødlistede, har det vært en kraftig tilbakegang for enkelte av disse, uten at det direkte kan knyttes til forhold innenfor verneområdet. For gjess har det imidlertid vært en stor vekst de siste ca. 20 årene. Som fuglelokalitet har fredningsområdet også i dag svært viktige funksjoner både som hekke-, trekk- og overvintringslokalitet. Innhentede data om hekkefugler og viktige trekk- og overvintringsarter er sammenstilt i kapittel 8.3.

I tillegg til artene i dette kapittelet observeres tidvis en del alkefugler, bl.a. alke (rødlistet VU), lomvi (CR) og teist (VU). Framgangen for gjess kom midt på 1990-tallet, mulig som en følge av mange milde vintre, og det hender at det er enkelte individer også på vinterstid. De bruker helst Ramsarområdene nord og øst på Vigra eller tilgrensende områder. Av arter er det på Giske observert grågås (mest tallrik), hvitkinngås, kortnebbgås, ringgås og tundragås.

Enkelte av rødlisteartene tilknyttet fuglefredningsområdet har hatt en sterk bestandsnedgang de siste årene, men pålitelige talldata savnes. Det er lite sannsynlig at årsaken til nedgangen kan tilskrives forholdene i verneområdet.

Av pattedyr er oter (VU) og steinkobbe (VU) kjent, rundt 1980 opp til 110 kobber på steinene på sørsida av Makkevika. For kobben har det vært en klar bestandsnedgang.

Figur 6. Det driver på land betydelige mengder plast og rekved. Foto: Dag Holtan.

2.3.2 Vegetasjon

Fuglefredningsområdet inneholder sandstrender på landarealet og ganske store gruntvannsområder med mye blottlagt mudderstrand ved fjøre sjø. *Vegetasjonstyper (DN 2007) i fuglefredningsområdet er: G03 sanddyne, G04 sand og grusstrand, G05 Strandeng og strandsump samt G06 tangvoll, med utformingene G0301 artsfattig fordyne, G0401 sandstrand med tangvoller, G0402 overgang til ... strandeng mv., G0501 stort strandengkompleks, G0602 ettårig meldetangvoll og G0602 flerårig gras/urtetangvoll.*

Tilstanden til vegetasjonen i fredningsområdet er gjennomgående god, og deler lokaliteten er beitet av storfe, spesielt i “sumpen” sør i verneområdet.

Frøland (2007) har kartlagt vegetasjonstypene tilknyttet fuglefredningsområdet (tabell 1). Disse er nokså detaljert tegnet inn på kart (jf. figur 7). Angitte typer er i samsvar med Fremstad (1997). De ulike utformingene av sanddyner er sårbare.

Tabell 1. Registrerte vegetasjonstyper i Giske fuglefredningsområde. Symbol og inndeling er etter Fremstad (1997).

Symbol	Betegnelse	Kommentar/utbredelse
G10	Hestehavreeng	Et ganske stort område nordøst på Kvalneset
U3	Salin og brakk forstrand/panne	Mest i den sørlige delen
U4	Nedre og midtre salteng	Mest i den sørlige delen
U5	Øvre salteng	Mest i den sørlige delen
U9	Sumpstrand	Mest i den sørlige delen
V1	Ettårig meldetangvoll	Mest i Makkevika
V2	Flerårig gras/urtetangvoll	Mest i Makkevika
V5	Driftsinfluert grus/steinstrand	Mest sør for Makkevika
V6	Fordyne	Langs nordsida av fredningsområdet
V7	Primærdyne	Langs nordsida av fredningsområdet
X1	Strandberg	I nordøst

Figur 7. Makkevika og Giske fuglefredningsområde i forgrunnen, fotografert mot slutten av 1970-tallet. Nederst til høyre på bildet er det i dag en plantasje med fremmede bartrær. Foto: Jan Rabben.

2.4 Bevaringsmål, tilstand og trusler

Naturkvalitet defineres som naturtyper, arter, geologi og landskap som skal bevares i et verneområde. **Bevaringsmål** er den tilstanden en ønsker at en naturkvalitet i et verneområde skal ha. Bevaringsmål skal være målbare og kan eksempelvis presiseres gjennom mål for areal eller forekomst av bestemte arter.

Formålet med opprettelse av Giske fuglefredningsområde er ifølge forskriftene ”å ta vare på eit viktig våtmarksområde med sitt livsmiljø, fugleliv og anna dyreliv.” Særlig viktig vil det være å ta vare på fredningsområdets betydning for våtmarksfugler til alle årstider. Dette gjelder både for landarealet og sjøarealet.

Det er ikke kjent spesielle trusler mot verneområdets marine del. Landdelen med ulike, ofte svært fuktige vegetasjonstyper, er beitet, og det er svært viktig at beitedyrene fjernes når det ikke er mer å beite på – altså ikke gi dyrene tilleggsfôr innenfor verneområdet – for å unngå unødig slitasje og erosjon. Dette er mest aktuelt langs nordsida av verneområdet, som har grunne naturbeiter på sand. Beitingen diskuteres nærmere i kapittel 3.2.

Forklaringer på uttrykk som går igjen i planen:

Naturtype

Med naturtype forstår vi et ensartet, avgrenset område i naturen som omfatter plante- og dyreliv og miljøfaktorer. Et landskap med stor variasjon inneholder et stort mangfold av naturtyper.

Tilstandsvariabel

Med tilstandsvariabel forstår vi den eller de egenskapene ved naturtypen som bevaringsmålet er rettet mot.

Bevaringsmål

Bevaringsmål er den tilstanden man ønsker at et utvalg av naturkvaliteter i et verneområde skal ha. Bevaringsmålene skal helst være målbare, og kan eksempelvis presiseres gjennom mål for areal eller forekomst av bestemte arter.

Tilstandsklasse

Tilstandsklasse er en inndeling i god, middels eller dårlig. Dette forteller oss hvilken tilstand naturtypen er i.

Forvaltningsmål

Dette er et samlebegrep for alle målsetninger knyttet til naturverdier/kvaliteter i et verneområde. Slike mål kan også bli knyttet opp mot rekreasjon, jakt, landbruk og andre brukerinteresser.

2.4.1 Fugleliv

Områdets betydning for våtmarksfugl ble spesielt understreket ved vernet i 1988. Områdets funksjon for *hekkende, trekkende og overvintrende fugl* var relativt godt kjent og godt studert, i alle fall før 1990. Det har imidlertid ikke vært noen systematiske undersøkelser over tid etter at området ble vernet, slik at kunnskapen i dag til dels er mangelfull. Nedgang for og dermed fravær av arter som representerer viktige naturkvaliteter (jf. kapittel 2.3.1) skaper visse problemstillinger ved utarbeiding av bevaringsmål, da det er vanskelig å skulle bevare kvaliteter som for øyeblikket er fraværende eller mangelfullt kjente. Registrering og overvåking for fuglebestandene må iverksettes for å kunne rullere bevaringsmålene for fugl. (se kapittel 4.4.2). En del data er lagret på nettsidene til NOF, Møre og Romsdal og Sunnmøre ringmerkingsgruppe (<http://www.nofmr.no>, <http://www.fugler.com/srg/index.asp>), da lokaliteten fremdeles har en viss popularitet blant lokale ornitologer som ”hotspot” og i den organiserte ringmerkingen, særlig høst, vinter og vår. I tillegg finnes noe på www.artsobservasjoner.no/fugler.

2.4.2 Vegetasjon

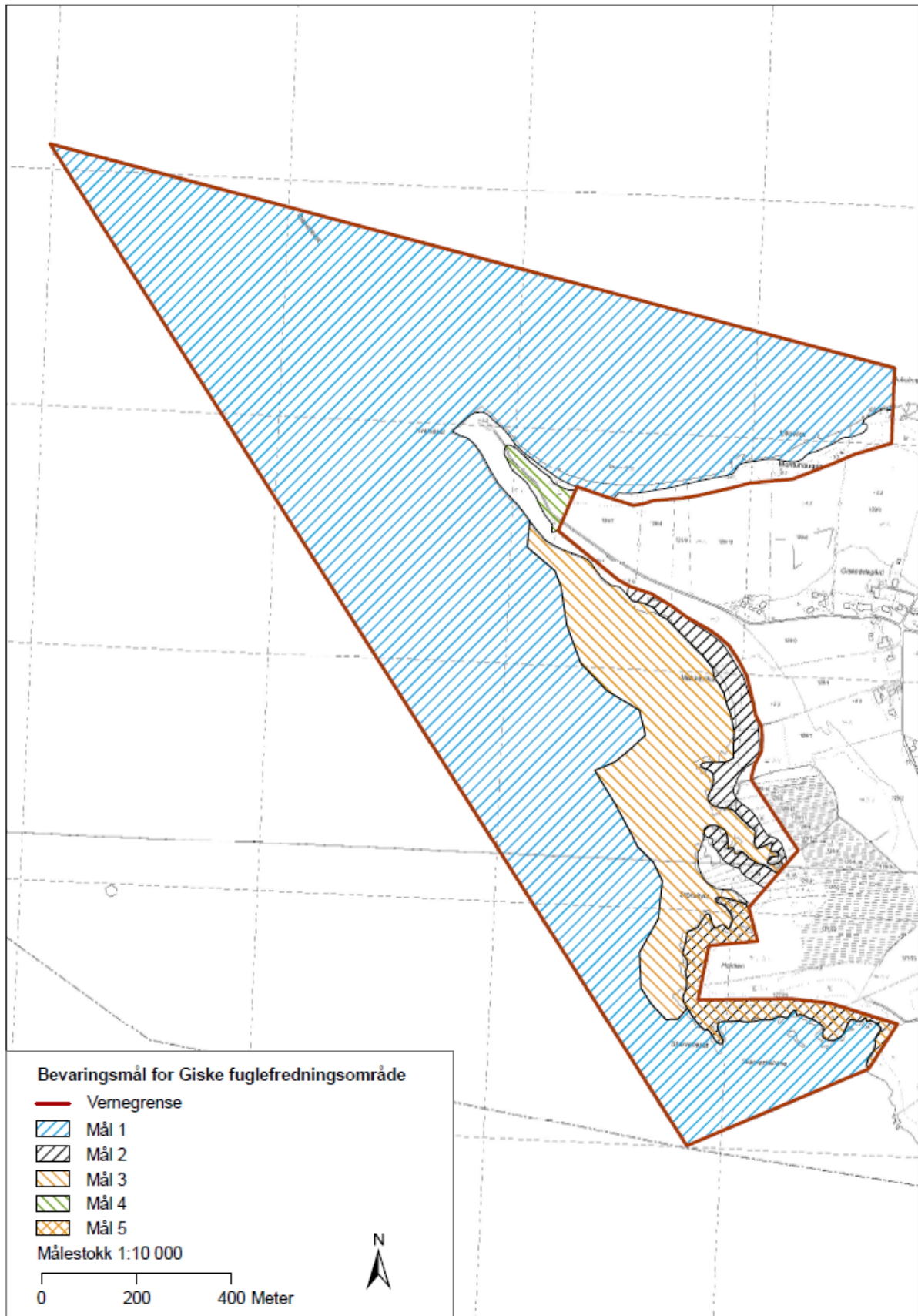
Vegetasjon og planteliv er også nevnt spesifikt i verneforskriftene. Dette er nærmere beskrevet i kapittel 2.3.2. De viktigste eller sjeldneste naturkvalitetene er trolig knyttet til landdelen av området, her tenkes særlig på området langs tangvollene og sumpen ved Makkevika, samt sanddynene på nordsida av verneområdet. Marin kartlegging er ikke gjort, og heller ikke mudderstrendene er kartlagte, slik at naturkvaliteter knyttet til disse miljøene ikke er kjent.

Et mulig tiltak i forhold til bevaringsmål kan eksempelvis være å opprettholde beiting på et nivå som ikke er til skade for vegetasjonen, samt fjerne fremmede bartrær langs kanten av verneområdet i sør og rynkerose. Se ellers tabell 2 under.

Tilstanden for den terrestriske vegetasjonen i fuglefredningsområdet generelt er middels god til god, noe som i hovedsak skyldes langvarig og opprettholdt beiting, med et klart kontinuitetspreg. Dette vises bl.a. gjennom funn av en del beitemarkssopper i 2008, og selv om det ikke ble funnet rødlistearter, burde enkelte svært sjeldne jordtunger knyttet til sanddyner eller magre og fuktige miljøer være aktuelle. Det samme gjelder rødskivesopper og vokssopper.

2.4.3 Tilgrensende områder

Det er umulig å diskutere naturkvalitetene i fredningsområdet uten å peke på tilgrensende områder (jf. vedlegg i kapittel 8.4). Dette gjelder først og fremst en naturbeitemark helt nordøst i lokaliteten, som ikke ser ut til å ha vært gjødslet i nyere tid. Kyrne får imidlertid tilleggsfôr, slik at her er relativt sterk erosjon og kanskje en gradvis overgang til aktive flygesandfelt. Også områdene ved sumpene sør i lokaliteten har gode kvaliteter utenfor vernegrensen.

Figur 9. Kart over bevaringsmålene for Giske fuglefredningsområde

Tabell 2. Naturkvaliteter, bevaringsmål og overvåking i Giske fuglefredningsområde (jf. også kap 4.2 om skjøtsel og 4.3 om overvåking)

Mål nr.	Naturtype	Tilstandsvariabel	Bevaringsmål	Overvåking	Tilstandsklasse	Tiltak
1	Grunne sjøområder	Vinterbeitende sjøorre, svartand, havelle, lommer, horndykker og gråstrupedykker	Ha gode forekomster av beitende sjøorre, svartand, havelle, lommer, horndykker og gråstrupedykker	Feltobservasjoner av SNO og ornitologer	God for havelle, svartand, sjøorre islom og gråstrupedykker, middels for horndykker	Unngå inngrep og forstyrrelser
2	Tangvoller V1 og V2, saltenger	Forekomst av søppel fra havet	Holde strandområdene fri for søppel	Feltobservasjoner av SNO	Middels pga. manglende rydding	Rydde søppel ved behov, sjeldnest hvert 3. år
3	Mudderstrand	Rastende vadefugler, gravand og grasender	Antall rastende vadefugler, gravand og grasender på 2010-nivå	Feltobservasjoner av SNO og ornitologer	God	Registrere fugl under trekk og i overvintringsperioden. Unngå inngrep og forstyrrelser.
4	Hestehavreeng G10	Areal hestehavreeng	Bevare areal hestehavreeng som på vegetasjonskart av 2007	Feltobservasjoner av SNO og botanikere	Middels	Unngå inngrep og deponering av masser
5	Ulike typer strandenger	Forekomst av sitkagran og rynkerose	Det skal ikke forekomme sitkagran og rynkerose i fuglefredningsområdet	Feltobservasjoner av SNO	Middels	Fjerne oppslag av sitkagran og rynkerosekratt

3 *Brukerinteresser*

3.1 *Verneforskriften og brukerinteresser*

Verneforskriften, som er vedlagt i kapittel 8.1, danner rammene for hva som er tillatt innenfor fuglefredningsområdet. Det er særlig kap. IV og V i forskriftene som berører denne problemstillingen, både med hensyn til hva som er forbudt og hva som er unntatt fra vernebestemmelsene. Kap. VI angir enkelte formål forvaltningsmyndigheten kan tillate etter søknad. Rekkevidden av unntakene i forskriftens kap. V og praktiseringa av kap. VI blir nærmere gjennomgått i 5.2.5 og 5.2.6.

Dispensasjonsbestemmelsen i kap. VIII i forskriften er ellers erstattet av § 48 i den nye naturmangfoldloven, jf. § 77 (vedlagt i kapitel 8.2).

3.2 *Jordbruk*

3.2.1 *Status*

Deler av fredningsområdet har vært i bruk som beitemark i lang tid, og slik har det også vært etter vernet. Dette gjelder for storfe, både lengst i nordøst, langs Makkevika og videre sørover i sumpområdene. Beitingen har helt klart hatt en positiv effekt på planteliv inkl. beitemarksopper, mens virkningen på hekkefugler er ukjent. Det er videre plantet noe fremmede bartrær nokså nært inntil vernegrensen i sør, uten at disse har vist noen tegn til spredning innenfor verneområdet til nå. Beitinga kan ha hindret slik spredning.

3.2.2 *Rammer og regelverk*

Et par av bestemmelsene i verneforskriften berører primærnæringene, helst med en begrenset relevans i praksis. Nedenfor gis en sammenstilling.

I kapittel V, punkt 2, går det fram at vernebestemmelsene ikke er til hinder for ”beiting og anna etablert jordbruksdrift i og inntil dei freda områda”. Som pekt på i kapittel 3.2.1 er det et omfattende husdyrhold i deler av området i dag, med en antatt positiv påvirkning av botanikken innenfor og langs kanten av verneområdet.

Punkt 3 peker på at ”uttak av sand til eige bruk” er tillatt. Det er ikke funnet spor som tyder på at uttak av sand i særlig grad har foregått innenfor området etter vernet. Sanddynene er nå i ferd med å bli dynamiske (flygesand i bevegelse), og naturtypen er generelt sterkt truet og har liten utbredelse i Møre og Romsdal. Uttak av sand anbefales til et årlig uttak på maksimalt 20 m³ pr grunneier, og dette bør skje på nordsida av fuglefredningsområdet. Uttak bør skje under flomålet, slik at spor etter uttaket jevnes ut av bølgene. Vi anbefaler at det ikke tas ut sand fra sanddyneområdet i nord, eller på sandflatene i Makkevika. Eventuell motorferdsel i forbindelse med uttak av sand må i tillegg omsøkes, da verneforskriften ikke åpner særskilt for dette.

Etter punkt 4 er det tillatt med ”Vedlikehold av grøfteutlaup som er tekne tidlegare og som drenerer tilgrensande jord- og skogbruksareal, etter at forvaltingsstyresmakta er varsla.” Noen grøfteutløp finnes nede i Makkevika, og disse kan vedlikeholdes manuelt uten søknad. Dersom det skal gjennomføres mer omfattende vedlikehold med gravemaskin eller lignende, krever dette søknad om dispensasjon til forvaltningsmyndigheten.

Figur 9. I perioder med sterk vind blir det en del transport av sand i sanddynene på nordsida av verneområdet. Her er det i ferd med å utvikles dynamiske dynesamfunn, noe som er sjelden og lite utbredt i Møre og Romsdal. Det er ønskelig at denne naturprosessen får foregå uforstyrret, ikke minst da det andre steder i fylket har vist seg at artsinventaret og strukturen i slike samfunn opprettholdes og etter en tid også reetableres der det har vært inngrep. Foto: Dag Holtan.

Forvaltningsmål for landbruket

- Opprettholde beiting på et bærekraftig nivå.
- Sanduttak bør begrenses til et uttak på 20 m³ pr. grunneier på nordsida av området.
- Fremmede treslag inne i verneområdet kan fjernes som en del av skjøtselen.

3.3 *Friluftsliv og rekreasjon*

3.3.1 *Status*

Fuglefredningsområdet er et mye brukt turområde for lokalbefolkningen. Sandstranda på nordsida er veldig populær. Område er et yndet område for ornitologer, og det er ringmerkes fugl i Makkevika. Det blir hevdet at mange slipper hunder på markene utenfor fuglefredningsområdet, og disse kan springe ned i de fredede arealene. Sjøområdene blir brukt til kiting.

3.3.2 *Rammer og regelverk*

Pkt. IV 2 i verneforskrifta fastslår at fugler er freda mot bl.a. unødige forstyrrelse. Det er forbud mot jakt, fangst, bruk av skytevåpen og å slippe løs hund.

For det tilliggende dyrelivsfredningsområdet (resten av Giske-øya og sjøen med Giskerevet kfr. kart i fig. 1) fastslår pkt. IV 4 i verneforskrifta at alle fugle- og pattedyrarter, også fuglereir, egg og unger er fredet mot jakt og fangst, skade og ødeleggelse av alle slag.

Fylkesmannen har gitt en dispensasjon for jakt på hjortevilt i ordinær jakttid i fram t.o.m. 2020 for både fuglefredningsområdet og området med dyrelivsfredning.

Forvaltningsmål for friluftsliv

- Unngå at friluftsliv, vannsport og annen utfart forstyrrer fuglelivet unødige.
- Jakt på hjortevilt kan skje i samsvar med gjeldende jakttider.
- Håndheve båndtvangen for hund.

3.4 *Undervisning og forskning*

3.4.1 *Status*

Vi er ikke kjent med at fuglefredningsområdet blir brukt i undervisningssammenheng. Det ligger godt til rette for undervisning på alle nivåer, og forskning på de store fuglemengdene som opptrer i området. Ringmerkingsaktiviteten kunne være et egnet tema å presentere i undervisninga.

3.4.2 *Rammer og regelverk*

Pkt. IV 2 i verneforskrifta fastslår at fugler er fredet mot bl.a. unødige forstyrrelse.

Forvaltningsmål for undervisning og forskning

- Fuglefredningsområdet kan brukes til undervisning på en måte der man unngår å forstyrre fuglene.
- Det bør stimuleres til forskning i Giske fuglefredningsområde.

4 Forvaltningsoppgaver og tiltak

4.1 Oppsyn

4.1.1 Status og utfordringer

Med et vernevedtak oppstår det behov for å føre kontroll med at vernebestemmelsene og vilkårene i eventuelle dispensasjonsvedtak blir etterlevd. Statens Naturoppsyn (SNO) har ansvaret for oppsynet i verneområdene i Norge.

SNO har oppsynsmyndighet i medhold av lov av 21. juni 1996 om statlig naturoppsyn og politimyndighet etter miljølovene (friluftsløven, naturmangfoldloven, motorferdselloven, kulturminneloven, viltloven, lakse- og innlandsfiskeloven og deler av forurensningsloven). I tillegg til kontrolloppgavene etter disse lovene skal oppsynet drive rettleiding og informasjon, skjøtsel, tilrettelegging, registrering og dokumentasjon. Mange av disse tiltakene blir gjort i samråd med fylkesmannen og er nærmere presentert i denne planen.

4.1.2 Tiltak

- 1) SNO skal besøke området minst 4 ganger årlig.
- 2) Infotavlene og andre skilt skal holdes i stand til en hver tid.

4.2 Skjøtsel

4.2.1 Status og utfordringer

Tidligere var det store verdier knyttet til fuglelivet i fuglefredningsområdet, og det samme er i hovedsak observert i 2008 - 2010. Det er også lite som tyder på at de marine områdene har fått noen vesentlig redusert betydning som rasteplass i trekketidene og som overvintringsområde for fugleartene, selv om det er nødvendig med en mer planmessig registrering for å få nye og bedre data også om dette.

4.2.2 Mål

Mål ved ulike skjøtselstiltak kan oppsummeres slik:

- 1) Sikre og bevare arts mangfoldet de ulike naturtypene og vegetasjonstypene.
- 2) Opprettholde kvaliteten i verneområdet med mål om å bevare de gode kvalitetene som gjør området attraktivt for en rekke fuglearter.

4.2.3 Retningslinjer

- 1) Alle skjøtselstiltak skal skje i regi av fylkesmannen og SNO.
- 2) Grunneiere og organisasjoner skal trekkes med i skjøtselen av området.
- 3) Aktive tiltak som krever inngrep i felt bør skje utenfor hekketiden.

4.2.4 Tiltak

Det er viktig å opprettholde et bærekraftig beiter regime, som ikke ødelegger vegetasjonen. Videre må man fjerne søppel som kommer fra havet.

- 1) Fylkesmannen er ansvarlig for å utarbeide en plan og nærmere retningslinjer for hvordan man opprettholder til et riktig beiter regime, og utarbeider en tidsplan for arbeidet. Arbeidet bør være ferdig innen 2013.
- 2) Det skal ryddes søppel fra fjæra årlig. Dette bør skje innen 15. april.

4.3 Overvåking

4.3.1 Status og utfordringer

Det har ikke vært gjennomført noen som helst form for planmessig registrering eller overvåking av fuglelivet de siste 30 årene, ut over ringmerkingsaktivitetene, som imidlertid har hatt flere avbrudd og ikke alltid har fulgt samme metode. Uten annen kunnskap om situasjonen enn en tilfeldig kunnskap samlet av lokale ornitologer i fritiden er det vanskelig å utøve en god forvaltning. På grunn av det opparbeidede kunnskapshullet på dette feltet er det ikke utarbeidet noe bevaringsmål for de ulike fugleartene, eller for fuglelivet som helhet. Det er derfor nødvendig å opparbeide ny kunnskap på dette området før et bevaringsmål kan defineres.

4.3.2 Mål

- 1) Registrering og overvåking i Giske fuglefredningsområde skal gi nødvendig kunnskap for å definere operative bevaringsmål og treffe nødvendige skjøtselstiltak for å nå målsettingene.
- 2) Registrering og overvåking i Giske fuglefredningsområde skal gi økt kunnskap om naturtilstanden og endringer i denne.

4.3.3 Retningslinjer

- 1) Fylkesmannen er ansvarlig for overvåking av naturkvalitetene i Giske fuglefredningsområde. Arbeidet kan settes bort til kompetent organisasjon eller person.
- 2) Resultater av overvåkningen rapporteres årlig til Fylkesmannen.
- 3) Utviklingen for og tilstanden til naturkvalitetene evalueres, slik at bevaringsmål kan settes opp så raskt man har fått et bedret kunnskapsgrunnlag.

4.3.4 Tiltak

- 1) Fylkesmannen skal i løpet av 2013 sette i gang registrering av fuglebestanden i reservatet. Registreringen skal dekke hekkesesongen, trekktidene og vintersesongen.
- 2) I løpet av 2014 skal det lages en plan for videre overvåking av naturkvalitetene i fredningsområdet.

Tiltakene bør kobles opp mot oppfølgingsprosjektet med overvåking av verneområder som DN arbeider med.

4.4 *Informasjon og formidling*

4.4.1 *Status og utfordringer*

Informasjonstavlen ved fuglefredningsområdet bør stå permanent plassert med samme lokalisering som i dag. Ut over denne er det grensemerker eller verneskilt flere steder.

Det synes ikke som om fuglefredningsområdet er mye brukt av publikum, med unntak av sandstrendene i nord, og det er lite trolig at området står foran økende utfart eller trafikk. Det meste av trafikken gjelder fritidsturer fra de fastboende. Trafikken utenfra (ornitologene) bruker i hovedsak kraftige teleskoper for avstandsobservasjoner. Tilrettelegging for ferdsel synes derfor ikke påkrevd, og er heller ikke ønskelig i de sårbare områdene i tangvollene eller sumpene. Det bør vurderes å sette opp et utkikkspunkt i ytterkanten av Makkevika der dette ikke forstyrrer fuglelivet.

4.4.2 *Mål*

- 1) Informasjonsplakaten bør revideres, og skal til enhver tid ha korrekte opplysninger om naturverdiene eller naturkvalitetene.

4.4.3 *Retningslinjer*

- 1) Informasjonsmateriellet utarbeides av Fylkesmannen eller av den han utpeker til å gjøre arbeidet. Det skal likevel kvalitetssikres av Fylkesmannen.

4.4.4 *Tiltak*

- 1) Informasjonstavlene skal revideres og oppdateres.
- 2) Det skal utarbeides en informasjonstavle om klippfisktørkinga på Kvalneset.
- 3) Ringmerkestasjonen skal oppgraderes som informasjonspunkt, og kan tilrettelegges som utkikkspunkt (amfi eller lignende).
- 4) Det skal utarbeides informasjonsbrosjyre om verneområdene i Giske kommune.
- 5) Det skal stimuleres til informasjonsaktiviteter med basis i ringmerkingsstasjonen.

Figur 10. I tangvollen i Makkevika og sumpområdene sør for denne er det ikke ønskelig med ferdsel i hekke- eller trekketidene. Foto: Dag Holtan.

5 *Saksbehandling*

5.1 *Forvaltningsmyndigheter*

Ansvar for forvaltningen av Giske fuglefredningsområde involverer følgende myndigheter:

- 1) **Miljøverndepartementet (MD)** er øverste myndighet for miljøforvaltningen i Norge. Departementet har ansvaret for at den miljøpolitikken Stortinget har vedtatt blir gjennomført. MD er overordnet myndighet for forvaltningen av områder vernet etter naturmangfoldloven.
- 2) **Direktoratet for naturforvaltning (DN)** er øverste fagmyndighet for naturvernområder i Norge og har hovedansvar for forvaltning av områder vernet etter naturmangfoldloven. DN avgjør hvem som skal være forvaltningsmyndighet for det enkelte verneområde. DN er klageinstans for vedtak som forvaltningsmyndigheten i det enkelte verneområdet har gjort. DN skal også veilede forvaltningsmyndigheten i praktiseringen av verneforskriftene.
- 3) **Fylkesmannen i Møre og Romsdal (FM)** er forvaltningsmyndighet for Giske fuglefredningsområde.
- 4) **Giske kommune** er myndighet på flere av de øvrige lovverkene som kan få betydning innen fredningsområdet, eksempelvis plan- og bygningsloven og motorferdselloven.

5.2 *Lovverk, føringer og forvaltning*

5.2.1 *Verneforskriften*

Verneforskriften for Giske fuglefredningsområde ligger vedlagt i kapittel 8.1. Selv om den generelle dispensasjonshjemmelen i forskriftas kap. VIII nå er erstattet av § 48 i naturmangfoldloven, slår overgangsbestemmelsene i lovens § 77 fast at eldre vernevedtak fortsatt gjelder inntil Kongen måtte bestemme noe annet. Direktoratet for naturforvaltning har utarbeidet et rundskriv «Forvaltning av verneforskrifter» (DN 2010) som legges til grunn for saksbehandlinga.

Verneforskriften har som formål å opprettholde den tilstanden som området var i ved fredningstidspunktet, samt å fremme verneformålet. Det er Fylkesmannens ansvar at verneforskriften blir forvaltet i forhold til verneformålet, og hvis verneverdiene forringes, er det Fylkesmannens ansvar at nødvendige tiltak blir igangsatt. Forvaltningen av verneområdet skal skje med et langsiktig perspektiv. Dette stiller krav til langsiktig tenkning hos både de daglige brukerne og Fylkesmannen. Forvaltningsplanen for Giske fuglefredningsområde er planlagt å rulleres hvert 10. år for å kunne fange opp eventuelle endringer i verneområdet (jf. kapittel 6).

5.2.2 Prinsippene i naturmangfoldloven

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og det skal fremgå av beslutningen hvordan disse prinsippene er tatt hensyn til og vektlagt i vurderingen av saken. Forvaltningsmålene i §§ 4 og 5 trekkes også inn i skjønnsutøvingen.

Prinsippene kommer til anvendelse også ved forvaltning av eksisterende verneområder, herunder forvaltningsplaner.

Etter § 8 i naturmangfoldloven skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Videre skal kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen vektlegges. Det er opp gjennom årene gjennomført ulike naturfaglige undersøkelser i Giske fuglefredingsområde, og det foreligger flere rapporter som dokumenterer naturkvalitetene. Dette kunnskapsgrunnlaget er lagt til grunn i forvaltningsplanen. Kunnskap om historisk bruk er også lagt til grunn i planen, bl.a. i forbindelse med vurdering av skjøtselstiltak.

Ut fra dagens kunnskap, vil aktivitetene som vil kunne foregå i henhold til verneforskriften, neppe ha noen særlig negativ innvirkning på artene og naturtypene som ønskes ivaretatt gjennom vernet. Verneforskriften er til hinder for aktiviteter som vurderes å kunne ha negativ innvirkning på verneverdiene. Forvaltningsplanen er utarbeidet innenfor rammen av de restriksjoner som er satt i verneforskriften. Vi vurderer det slik at forvaltningsplanen og oppfølging av denne med stor grad av sannsynlighet vil føre til en positiv utvikling for artene og naturtypene i området, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Den foreliggende kunnskapen om artenes bestandssituasjon, naturtypenes utbredelse og økologisk tilstand i dette området, vurderes å stå i et rimelig forhold til forvaltningsplanens karakter, og retningslinjen om kunnskapsgrunnlaget i § 8 anses som oppfylt. Føre-var-prinsippet tillegges derfor liten vekt i utarbeidelsen av denne planen, jf. naturmangfoldloven § 9.

Forvaltningsplanen gir nærmere retningslinjer for aktiviteter som er tillatt i naturreservatet innenfor rammen av verneforskriften og naturmangfoldloven. Vurdering av den enkelte aktivitet i forhold til samlet belastning i verneområdet, vil være meget relevant ved vurdering av søknader om dispensasjoner fra verneforskriften. I forbindelse med forvaltningsplanen er det utarbeidet nærmere bevaringsmål for ulike naturkvaliteter som grunnlag for overvåking av naturtilstanden i området. Dette vil gi et styrket grunnlag for å kunne vurdere samlet belastning av ulike aktiviteter i området. Prinsippet i naturmangfoldloven § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning er dermed vurdert og tillagt vekt.

Prinsippet i naturmangfoldloven § 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver, får ikke særlig betydning, ettersom verneforskriften som forvaltningsplanen bygger på legger vesentlige begrensninger på hvilke tiltak som kan gjøres i området. De tiltakene som vil kunne gjennomføres vurderes ikke å ha vesentlig negativ effekt på naturtyper, arter eller økosystem.

Prinsippene i § 12 vurderes å være relevante. Prinsippet om beste tilgjengelige teknikker og driftsmetoder vurderes som aktuelt bl.a. i forbindelse med skjøtselstiltak. Prinsippet om beste lokalisering vurderes som relevant i forbindelse med bl.a. behandling av søknader om dispensasjoner, både når det gjelder spørsmålet om dispensasjon bør gis og eventuelt hvilke vilkår som bør settes. Forvaltningsplanen legger opp til skjøtselstiltak som er vurdert å være best mulig tilpasset naturkvalitetene en ønsker å ta vare på. Gjennom den overvåking av naturtilstanden som planen legger opp til, vil en få et godt grunnlag for å evaluere gjennomførte skjøtselstiltak og ev. foreta korrigeringer både når det gjelder teknikker/metoder og lokalisering.

5.2.3 Forholdet til andre lovverk

Forskrifter gitt med hjemmel i naturmangfoldloven går foran andre lover eller forskrifter dersom det er ulikheter mellom bestemmelsene. Det er også viktig å merke seg at det øvrige regelverk gjelder i tillegg til verneforskriftene i områder vernet etter naturmangfoldloven. Ved søknader om tillatelse til motorisert ferdsel vil det i de fleste tilfeller være nødvendig med både dispensasjon fra motorferdselloven og fra verneforskriften, eventuelt § 48 i naturmangfoldloven. Med få unntak vil verneforskriften ha strengere bestemmelser vedrørende bruk og tiltak enn annet lovverk. Det er derfor naturlig at en søknad om dispensasjon først blir behandlet av fylkesmannen. Forskrifter gitt med hjemmel i naturmangfoldloven begrenser ikke rådighetsutøvelsen utenfor verneområdet.

Etter naturmangfoldloven § 49 man skal vektlegge verneverdiene i fuglefredningsområdet for tiltak utenfor som kan påvirke verneområdet, og som trenger tillatelser etter annet lovverk.

5.2.4 Tolking og detaljering av unntaksreglene i verneforskriften

I kapittel V i verneforskriften er det listet opp en rekke aktiviteter som kan utføres uten forutgående tillatelse eller dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten. For å sikre en mest mulig konsekvent forvaltning og forutsigbare rammebetingelser for ulike brukerinteresser kan det være ønskelig å omtale disse litt nærmere og konkretisere innholdet i de tilfeller det kan oppstå tvil om hvordan de skal forstås:

- Nr. 1 slår fast at forbudsbestemmelse i kapittel IV ikke er til hinder for militær, operativ virksomhet og tiltak i sikrings-, ambulanse-, politi-, brannvern-, oppsyns-, skjøtels- og forvaltningsøyemed. Dette er en standardformulering som med nyanser finnes inntatt i bestemmelsene for alle verneområder i Norge. Unntaket gjelder ikke øvelsesvirksomhet for de aktuelle formålene og det er viktig å presisere at ingen privatpersoner på egen hånd kan utføre aktivitet i medhold av denne bestemmelsen.

- Nr. 2 gir rett til beiting og annen etablert jordbruksdrift som slått i og inntil det fredete området. Det er ikke fulldyrket mark i verneområdet og vi vurderer det slik at beiting er den eneste aktiviteten som er aktuell i området i dag. Oppføring av gjerder og grunder er søknadspliktig. Bestemmelsen gir heller ikke adgang til å bruke kunstgjødsel innenfor verneområdet.
- Nr. 3 gir rett til å ta ut sand til eget bruk. Det omfatter ikke salg eller annen avhending av sand. Eventuelt uttak bør skje under flomålet. Det er nødvendig med forvaltningsmyndighetens tillatelse for å benytte motorisert kjøretøy til sanduttak.
- Nr. 4 åpner for vedlikehold av grøfteutløp som er tatt tidligere og som drenerer tilgrensede jord- og skogbruksareal. Før slikt vedlikehold skal forvaltningsmyndigheten varsles og kan komme med nærmere anbefalinger for dette arbeidet dersom det er ønskelig ut fra vernehensyn. Slik varsling kan skje på e-post eller telefonisk der det haster å få gjennomført tiltaket. Normalt bør dette varsles minst en uke før tiltaket skal startes. Et aktuelt hensyn kan være at slik grøfterens skjer utenfor hekketiden. Denne hjemmelen åpner ikke for bruk av motorisert kjøretøy til vedlikeholdet. Det er nødvendig med forvaltningsmyndighetens tillatelse for å benytte gravemaskin til slikt arbeid.
- Nr. 5 gir åpning for bruk av plantevernmidler mot giftplanter. Dette vil være aktuelt mot dikesvineblom.
- Nr. 6 presiserer at fiske er tillatt etter det lovverk og de forskrifter som gjelder til en hver tid. Her er det bare fiske i saltvann som er aktuelt. Med fiske må en også forstå fangst av f.eks. krabbe og hummer. Det omfatter ikke sanking av tang og tare som er fredet etter kapittel IV, nr. 1. Vernebestemmelsene forbyr heller ikke sanking av snegler og skjell, men dette krever normalt tillatelse fra grunneier.
- Nr. 7 gir adgang til jakt på villmink i samsvar med viltloven med forskrifter. I dag er flere av reglene i viltloven erstattet av tilsvarende regelsett etter naturmangfoldloven. I den grad det måtte forekomme villmink i verneområdet vert det oppfordret til å etterstrebe arten. Generelt vil en tilrå at uttak av villmink blir gjort ved bruk av slagfeller siden mange vil oppfatte det negativt at det jaktes med gevær i et verneområde.

5.2.5 Omtale av de spesielle dispensasjonsbestemmelsene i verneforskriften

I kapittel VI finnes en del spesifiserte aktiviteter og formål som forvaltningsmyndigheten kan tillate etter søknad. Ved behandling av slike søknader vil det med utgangspunkt i prinsippene i naturmangfoldloven legges særlig vekt på tiltakets virkning på verneformålet.

- Nr. 1 har hjemmel for å tillate kontrollert felling av vilt når dette blir sett på som nødvendig for å hindre bestandsmessige misforhold mellom ulike arter eller i forholdet art/miljø på grunn av menneskeskapte faktorer. Denne bestemmelsen kan brukes for å ta ut introduserte arter som villmink, ellers kjenner vi ikke til slike forhold.

- Nr. 2 hjemler å kunne gi løyve til jakt på steinkobbe. Generelt bør jakt skje utenfor naturreservatet. Evt. tillatelser kan bare gis utenfor hekke- og trekkseong for fugl.
- Nr. 3 gir forvaltningsmyndigheten mulighet for å tillate fjerning av vegetasjon som er vertsplanter for skadeorganismer i jordbruket, og fjerning av giftplanter som dikesvineblom. Det kan tillates bruk av kjemiske sprøytemidler.
- Nr. 4 har hjemmel for å tillate bygging av pumpehus og legging av ledninger for vannanlegg, oppføring av gjerde m.m. Dette gjelder både vannforsyning og avløp. Det er nok mest aktuelt for legging av avløpsledninger, inkl. utslippsledninger i sjø. Det tas sikte på å gi flerårige tillatelser til bruk av flyttbare elektriskgjerder for beiting av områder.

5.2.6 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*

Kapittel VIII i verneforskriften inneholder den generelle unntaksparagrafen. I dag er denne erstattet av § 48 i naturmangfoldloven, jf. §§ 8 – 12 (se kapittel 8.3). Fra den opprinnelige generelle dispensasjonsbestemmelsen i kapittel VIII i verneforskriften er følgende dispensasjonsformål videreført i naturmangfoldlovens § 48:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

I avveiningen mellom øvrige vesentlige samfunnsinteresser og hensynet til verneområdet skal det særlig legges vekt på verneområdets betydning for det samlede nettverket av verneområder og om et tilsvarende verneområde kan etableres eller utvikles et annet sted. Tiltakshaveren kan pålegges å bære rimelige kostnader ved ivaretagelsen, opprettelsen eller utviklingen av et slikt tilsvarende område.

Dispensasjon i særlige tilfeller når det ikke er i strid med formålet med vernet gjelder hovedsakelig bagatellmessige inngrep/tiltak eller forstyrrelser av forbigående karakter og som er av stor betydning for søker og ikke i konflikt med verneverdiene. Tiltak som kan forringe eller ødelegge verneverdiene i Giske fuglefredningsområde vil ikke kunne gis dispensasjon etter denne bestemmelsen.

Dispensasjon for arbeider av vesentlig samfunnsmessig verdi gjelder for tiltak som ikke ble vurdert eller var aktuelle på vernetidspunktet. Dispensasjon hjemlet i dette punktet skal kun gis under helt særskilte forhold av nasjonal betydning. Det vil ikke være tilstrekkelig grunnlag for å innvilge dispensasjon med bakgrunn i denne bestemmelsen i saker som kun har lokal eller regional betydning.

5.2.7 Generelle retningslinjer for saksbehandling

Retningslinjer for behandling av saker som angår de ulike brukerinteressene er presentert i kapittel 3. Punktene under viser de generelle retningslinjene for all saksbehandling som omhandler Giske fuglefredningsområde.

- 1) Alle søknader om tiltak som krever tillatelse/dispensasjon etter verneforskriften sendes Fylkesmannen i Møre og Romsdal.
- 2) Normalt vil verneforskriften ha strengere bestemmelser enn det som gjelder etter annet lovverk. Søknader vurderes derfor først etter verneforskriften før de eventuelt vurderes etter annet lovverk. Avslag etter verneforskriften kan ikke overstyres av annet lovverk.
- 3) Nærmere retningslinjer for saksbehandling er gitt under de enkelte brukerinteresser. Det er viktig at det i all saksbehandling blir gjort en samlet vurdering i forhold til tiltakets virkning på verneverdiene og forholdet til øvrige brukerinteresser.
- 4) Disse instansene skal ha kopi av alle vedtak: Giske kommune, Statens Naturoppsyn, Direktoratet for naturforvaltning.
- 5) Klage på vedtak gjort av fylkesmannen skal behandles etter reglene i forvaltningsloven. Direktoratet for naturforvaltning er klageinstans for alle saker etter verneforskrifta. En eventuell klage på vedtak sendes Direktoratet for naturforvaltning via Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Fylkesmannen foretar forberedende klagebehandling og vurderer innholdet i klagen. Fylkesmannen kan etter dette endre sitt opprinnelige vedtak. Dersom fylkesmannen opprettholder sitt vedtak, skal klagen oversendes Direktoratet for naturforvaltning for endelig behandling og vedtak.

6 *Forvaltningsplanens varighet*

Forvaltningsplanen for Giske fuglefredningsområde gjelder fram til ny forvaltningsplan er vedtatt. Fylkesmannen er ansvarlig for revidering av forvaltningsplanen, og det tas sikte på å gjøre dette hvert 10. år. Fylkesmannen kan revidere forvaltningsplanen før den tid dersom det er behov for det. Bevaringsmålene bør revideres i samsvar med at nasjonale standarder for disse blir vedtatt, uavhengig av tidspunkt for revisjon for resten av forvaltningsplanen.

Figur 11. *Steinvender og fjæreplytt (nærmest) beiter på tarevollene. Foto: Asbjørn Børset.*

7 *Kilder*

7.1 *Generell og sitert litteratur*

- Artsdatabanken, 2010. Norsk rødliste for arter 2010.
- Artsdatabanken, 2011. Norsk rødliste for naturtyper 2011.
- Direktoratet for naturforvaltning 2006. Kartlegging av naturtyper - verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13, 2. utgave på Internett sommeren 2007.
- Direktoratet for naturforvaltning 2010. Forvaltning av verneforskrifter. Rundskriv november 2001, revidert februar 2010.
- Elven, R. 2001. Havstrandvegetasjon. s. 154-200 I: Fremstad, E. & Moen, A. (red.). Truete vegetasjonstyper i Norge. NTNU rapport botanisk serie 2001-4.
- Elven, R. (red.), Lid, J. & Lid, D. T. 2005. Norsk flora. 7. utgave. Det Norske Samlaget, Oslo. 1230 s.
- Folkestad, A. O. 1976. Giske kommune. Friluftsliv og naturvern i Møre og Romsdal, spesiell del: 27. Møre og Romsdal fylke. Plan- og utbyggingsavdelinga.
- Folkestad, A. O. & Loen, J., 1998. Hekkande sjøfugl i Møre og Romsdal - ein statusrapport. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga, rapport nr. 4-1998. 125 s.
- Fremstad, E. 1997a. Vegetasjonstyper i Norge. NINA Temahefte 12. 279 s.
- Fremstad, E. 1997b. Fremmede planter i Norge. Rynkerose - *Rosa rugosa*. Blyttia 55:115-121.
- Frøland, T. 2003. Re-evaluering av Ramsarområder i Møre og Romsdal. Rapport.
- Frøland, T. 2007. Ramsarområder i Møre og Romsdal. En gjennomgang av status med hovedvekt på vegetasjon og tanker omkring framtidig skjøtsel. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga, rapport nr. 1-2007. 60 s + kartvedlegg.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga 1982. Utkast til verneplan for våtmarksområde i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga. 224 s.
- Gederaas, L., Salvesen, I & Viken, Å. (red.) 2007. Norsk svarteliste 2007 - økologiske risikovurderinger av fremmede arter. Artsdatabanken, Norge. 151 s.
- Gjershaug, J. O., Thingstad, P. G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.) 1994. Norsk fugleatlas. Hekkefuglenes utbredelse og bestandsstatus i Norge. Norsk Ornitologisk Forening. Klæbu. 552 s.
- Gaarder, G. & Jordal, J. B. 2003. Regionalt sjeldne og truete plantearter i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga, rapport 2003:01. 70 s.
- Gaarder, G. & Fjeldstad, H., Flynn, K. M. & Hanssen, U. 2011. Naturtyper i 16 verneområder i Møre og Romsdal fylke. Resultater fra basiskartlegging etter NiN-metoden i 2010 og 2011. Miljøfaglig Utredning, rapport 2011:73. 89 s + vedlegg.
- Holtan, D. 2004. Biologiske undersøkingar i Giske kommune. 69 s.
- Holten, J. I., Frisvoll, A. A. & Aune, E. I. 1986. Havstrand i Møre og Romsdal. Lokalitetsbeskrivelser. Økoforsk rapport 1986:3B: 184 s.
- Kålås, J.A., Viken, Å., Henriksen, S. og Skjelseth, S. (red.). 2010. Norsk rødliste for arter 2010. Artsdatabanken, Norge.
- Moen, A. 1998. Vegetasjon. Nasjonalatlas for Norge. Statens kartverk, Hønefoss. 199 s.
- Valde, K., 1983. Trekkforløp og habitat hjå enkeltbekkasin, *Gallinago gallinago* på hausttrekk. Hovudfagsoppgåve i zoologi, Universitetet i Trondheim.

7.2 *Muntlige kilder*

Alv Ottar Folkestad, Ulstein
Petter Folkestad, Giske

8 *VEDLEGG*

8.1 *Verneforskrift*

Forskrift om vern av Giske fuglefredningsområde, Giske kommune, Møre og Romsdal.

Fastsett ved kgl.res. av 27. mai 1988. Fremja av Miljøverndepartementet.

I

I medhald av lov om naturvern av 19. juni 1970 nr. 63, § 14, 2. ledd og § 9, jf § 10 og §§ 21, 22 og 23 er fuglelivet og fuglane sitt livsmiljø i eit område ved Giske i Giske kommune, Møre og Romsdal fylke, freda ved kgl.res. av 27. mai 1988 under nemninga Giske fuglefredningsområde. Endret 10. oktober 1988 nr. 1195.

I medhald av same lov § 14, jf § 21 og 23 er det i eit tilgrensande område oppretta dyrelivsfreding.

II

Fuglefredningsområdet berører følgjande gnr/bnr:

21/23, 57; 127/20, 21; 129/1, 2, 3,5, 7, 9, 10, 11, 12, 16 og 35.

Fuglefredningsområdet dekkjer eit areal på ca. 1425 dekar, av dette er ca. 1294 sjøareal.

I tillegg til fuglefredningsområdet er det oppretta dyrelivsfreding for resten av øya Giske med tilgrensande sjøområde.

Grensene for fuglefredningsområdet og området med dyrelivsfreding går fram av kart i målestokk 1:5.000 og 1:20.000, datert Miljøverndepartementet oktober 1987. Kartet og fredingsføresegnene blir oppbevarte i Giske kommune, hos fylkesmannen i Møre og Romsdal, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

Dei nøyaktige grensene for fuglefredningsområdet skal avmerkast i marka. Knekkpunkta bør koordinatfestast.

III

Føremålet med fredinga er å ta vare på eit viktig våtmarksområde med sitt livsmiljø, fugleliv og anna dyreliv.

IV

For fuglefredningsområdet gjeld følgjande føresegner, jf likevel punkta V - VI:

1. Vegetasjon som er av verdi som livsmiljø for fuglar, er freda mot skade og øydelegging

av ein kvar art, t.d. tangskjering og taretråling.

2. Fuglar, under dette også reir og egg, er freda mot all form for skade, øydelegging og unødig forstyrning (jfr § 3 i viltlova). Jakt, fangst, bruk av skytevåpen og å sleppe laus hund er forbode i fuglefredingsområdet. Utsetjing av vilt er ikkje tillate. Elles gjeld viltlova sine føresegner og forskrifter.
3. Det må ikkje iverksetjast tiltak som kan endre dei naturgjevne produksjonstilhøva eller gjere fuglane sitt livsmiljø ringare, her under drenering og anna form for tørrlegging, uttak eller oppfylling av masse, ny utføring av kloakk eller andre konsentrerte forureiningstilførslar, dumping av avfall og bruk av kjemiske plantevernmiddel. Opplistinga er ikkje fullstendig.
4. For området med dyrelivsfreding gjeld følgjande forskrift, jf V, 7 og 8 og VI, 1 og 2: Alle fugle- og pattedyrartar, også fuglereir, egg og ungar er freda mot jakt og fangst, skade og øydelegging av alle slag.

V

Føresegnene i punkt IV er ikkje til hinder for:

1. Gjennomføring av militær, operativ verksemd og tiltak i sikrings-, ambulanse-, politi-, brannvern-, oppsyns-, skjøtsels- og forvaltingsøyemed.
2. Beiting og anna etablert jordbruksdrift i og inntil dei freda områda.
3. Uttak av sand til eige bruk.
4. Vedlikehald av grøfteutlaup som er tekne tidlegare og som drenerer tilgrensande jord- og skogbruksareal, etter at forvaltingsstyresmakta er varsla.
5. Bruk av plantevernmiddel mot giftplantar.
6. Fiske etter det lovverk og dei forskrifter som gjeld til ei kvar tid.
7. Jakt på villmink i samsvar med viltlova med forskrifter.

VI

Forvaltingsstyresmakta, eller den forvaltingsstyresmakta fastset, kan gje løyve til:

1. Kontrollert felling av vilt når dette blir sett på som naudsynt for å hindre bestandsmessige mistilhøve mellom ulike artar eller i tilhøvet art/miljø på grunn av menneskeskapte faktorar.
2. Jakt på steinkobbe.

3. Fjerning av vegetasjon som er vertsplantar for skadeorganismer i jordbruket.
4. Bygging av pumpehus, legging av leidningar for vassanlegg, oppføring av gjerde m.m.

VII

Forvaltingsstyresmakta eller den forvaltingsstyresmakta fastset, kan gjennomføre skjøtselstiltak i samsvar med fredingsføremålet. Det kan utarbeidast skjøtelsplan, som skal innehalde nærare retningsliner for gjennomføring av skjøtselstiltaka.

VIII

Forvaltingsstyresmakta kan gjere unnatak frå fredingsføresegnene når føremålet med fredinga krev det, samt for vitenskaplege undersøkingar og arbeid av vesentleg, samfunnsmessig verdi, og i spesielle tilfelle dersom det ikkje strir mot føremålet med fredinga.

IX

Forvaltinga av fredingsføresegnene er lagt til fylkesmannen i Møre og Romsdal.

X

Desse fredingsføresegnene trer i kraft straks.

8.2 *Utdrag fra naturmangfoldloven*

§ 7. (prinsipper for offentlig beslutningstaking i §§ 8 til 12)

Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.

§ 8. (kunnskapsgrunnlaget)

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.

§ 9. (føre-var-prinsippet)

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

§ 10. (økosystemtilnærming og samlet belastning)

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

§ 11. (kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)

Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.

§ 12. (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.

§ 48. (dispensasjon fra vernevedtak)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

I avveiningen mellom øvrige vesentlige samfunnsinteresser og hensynet til verneområdet skal det særlig legges vekt på verneområdets betydning for det samlede nettverket av verneområder og om et tilsvarende verneområde kan etableres eller utvikles et annet sted. Tiltakshaveren kan pålegges å bære rimelige kostnader ved ivaretagelsen, opprettelsen eller utviklingen av et slikt tilsvarende område.

Trenger et tiltak tillatelse både etter verneforskriften og etter annet lovverk, kan tiltakshaver velge å søke om tillatelse parallelt. Vedtak skal i slike tilfeller først fattes etter verneforskriften, dersom ikke annet følger av verneforskriften eller forvaltningsmyndighetens samtykke.

Søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette.

8.3 Noen fugleobservasjoner

Art	Hekking	Rødlistear	Kilde	Kommentar
Smålom			Holtan/Rallus	Maks. 10 overvintrende, best konsentrasjon om våren
Islom			Holtan/Rallus	Maks. 10 overvintrende, best konsentrasjon om våren
Gråstrupedykker			Holtan/Rallus	Opp til 50 overvintrende, best konsentrasjon om våren
Storskarv			Holtan/Rallus	Viktig overvintringslokalitet, ingen gode talldata
Toppskarv			Holtan/Rallus	Viktig overvintringslokalitet, ingen gode talldata
Gråhegre			Holtan/Rallus	Viktig overvintringslokalitet, ingen gode talldata
Sangsvane			Holtan/Rallus	Spredte enkeltobservasjoner i kuldeperioder
Grågås	H		Holtan/Rallus	Hekkefugl, ukjent status, en del observasjoner og rasting i trekketidene
Hvitkinngås			Holtan/Rallus	Sjelden opp til 50-100 ind. om høsten
Krikkand			Holtan/Rallus	Viktig høst- og overvintringsområde, trolig det beste i MR
Brunnakke			Holtan/Rallus	Viktig høst- og overvintringsområde, trolig det beste i MR
Gravand	H		Holtan/Rallus	Hekkefugl, mangler pålitelige talldata
Ærfugl	H		Holtan/Rallus	Hekkefugl, mangler pålitelige talldata
Havelle			Holtan/Rallus	Viktig overvintringslokalitet, ingen gode talldata
Svartand		NT	Holtan/Rallus	Vanligvis <10 ind. om vinteren
Sjørørre		NT	Holtan/Rallus	Viktig overvintringslokalitet, ingen gode talldata
Kvinand			Holtan/Rallus	Vanligvis 10-20 ind. om vinteren
Siland	?		Holtan/Rallus	Ingen pålitelige data, men viktig område for arten, også under høst- og vårtrekket
Tjeld	H		Holtan/Rallus	Ingen pålitelige data, men viktig område for arten
Sandlo	?		Holtan/Rallus	Et av de viktigste norske områdene under høsttrekket
Heilo			Holtan/Rallus	Viktig område under høst- og vårtrekket
Tundralo			Holtan/Rallus	Et av de viktigste norske områdene under høsttrekket

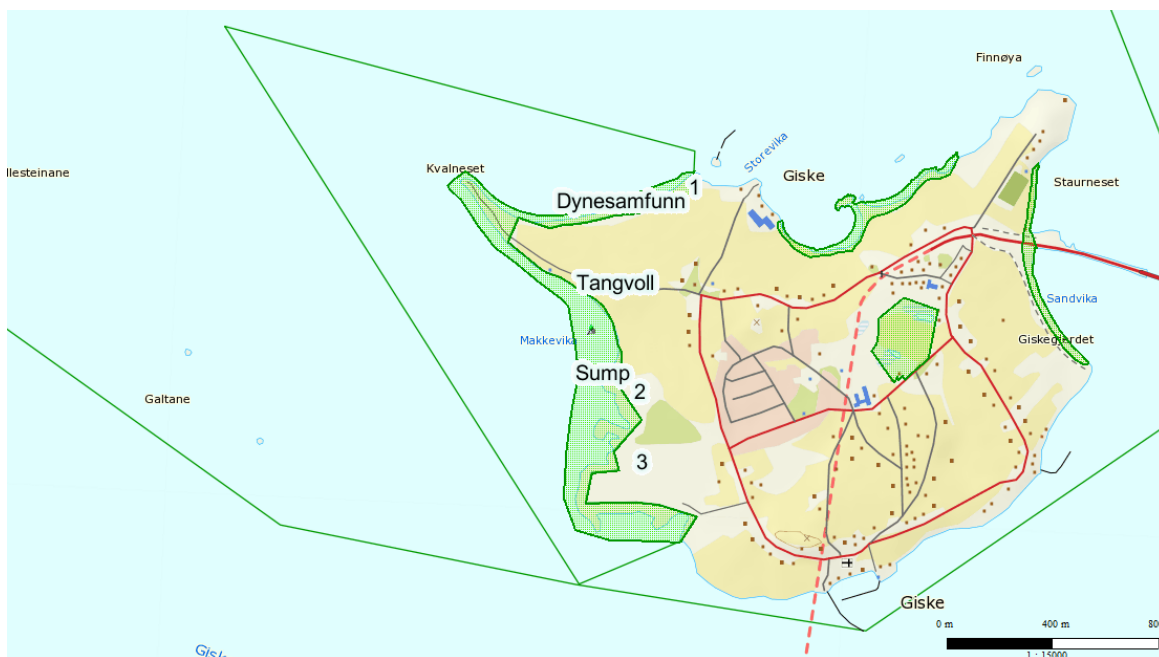
Art	Hekking	Rødlistear	Kilde	Kommentar
Vipe	?	NT	Holtan/Rallus	Viktig område under høst- og vårtrekket
Polarsnipe			Holtan/Rallus	Viktig område under høsttrekket
Sandløper			Holtan/Rallus	Viktig område under høsttrekket
Fjøreplytt			Holtan/Rallus	Middels viktig overvintringsområde
Dvergsnipe			Holtan/Rallus	Viktig område under høsttrekket
Myrsnipe			Holtan/Rallus	Et av de viktigste norske områdene under høsttrekket
Brushane		VU	Holtan/Rallus	Viktig område under høsttrekket
Kvartbekkasin			Holtan/Rallus	Svært viktig område under høsttrekket
Enkeltbekkasin	H		Holtan/Rallus	Viktig område under høsttrekket
Lappspove			Holtan/Rallus	Viktig område under høsttrekket, dels vinterområde
Storspove	H	NT	Holtan/Rallus	Viktig område under høsttrekket, dels vinterområde
Rødstilk	H		Holtan/Rallus	Viktig område under høsttrekket, dels vinterområde
Steinvender			Holtan/Rallus	Middels viktig høst- og overvintringsområde
Fiskemåke	H	NT	Holtan/Rallus	Viktig område under høsttrekket, dels vinterområde
Hettemåke		NT	Holtan/Rallus	Viktig område under høsttrekket, dels vinterområde
Gråmåke			Holtan/Rallus	Viktig område under høsttrekket, dels vinterområde
Svartbak			Holtan/Rallus	Viktig område under høsttrekket, dels vinterområde

8.4 *Planteliste*

Planteliste er etter Frøland (2007).

Andemat	Hestehov	Sibirbjønnkjeks
Bakkeveronika	Hundekjeks	Skjørbuksurt
Bekkeblom	Hundegras	Skogstorkenebb
Bekkestjerneblom	Høymol	Sløke
Bitterbergknapp	Karve	Slåttestarr
Bjønnskjegg	Kildeurt	Smalkjempe
Blåklukke	Klengemaure	Smyle
Blåknapp	Klokkelyng	Smångkall
Blåtopp	Knereverumpe	Smårapp
Bruskmelde	Knopparve	Stankstorkenebb
Bråtestarr	Knortestarr	Stjernestarr
Buestarr	Kornstarr	Stolpestarr
Bukkeblad	Krushøymol	Stornesle
Burot	Krypsiv	Strandarve
Dikesvineblom	Krypsoleie	Strandbalderbrå
Duskull	Kusymre	Strandkjeks
Engfrytle	Kveke	Strandkjempe
Enghumleblom	Kvitkløver	Strandkryp
Engkarse	Kystbergknapp	Strandkvann
Engkvein	Kystgriseøre	Åkertistel
Englodnegras	Lyssiv	
Engsmelle	Løvetann-art	Strandreddik
Engsoleie	Marikåpe-art	Strandrug
Engsyre	Markrapp	Strandrør
Firkantperikum	Mjuksivaks	Strandsmelle
Fjørekkoll	Mjødurt	Strandstjerne
Fjøresaltgras	Musestarr	Sverdlilje
Fjøresauløk	Myrfiol	Tangmelde
Fjoresivaks	Myrklegg	Tepperot
Fjørestart	Myrmaure	Tiggerssoleie
Flekkmarihand	Myrmjølke	Tiriltunge
Fuglevikke	Myrsauløk	Torvull
Følblom	Myrtistel	Trådsiv
Geitsvingel	Nordsjøreddik	Tunarve
Gjeldkarve	Paddesiv	Tusenblad
Gjetertaske	Pøylestarr	Tusenfryd
Gressstjerneblom	Ryllik	Tyttebær
Grøftesoleie	Rynkerose	Vanlig arve
Grønnstarr	Rød jonsok	Vanlig hønsegras
Gråstarr	Rødkløver	Vassarve
Gulaks	Rødknapp	Vendelrot
Gullris	Rødsvingel	Vill-lin
Gulmaure	Rødtvetann	Vrangdå
Gåsemure	Røssllyng	Øyentrøst-art
Hanekam	Saftsjerneblom	Åkerdylle
Harestarr	Saltbendel	Åkerminneblom
Havbendel	Saltsiv	Åkersnelle
Heisiv	Saltstarr	
Hestehavre	Sandarve	

8.5 Kart over naturtyper

Kartet viser en meget grov inndeling av naturtyper i den grønne delen av verneområdet til venstre.

- 1) Naturbeitemark langs nordøstkanten av fredningsområdet.
- 2) Beitemark/sump.
- 3) Beitemark/sump

Disse tre områdene bør ses i sammenheng med Giske fuglefredningsområde ved en evt. revisjon av verneforskriften.

8.6 Samleskjema for ulike tiltak i Giske fuglefredningsområde

Tiltak	Prioritet	Utførende aktør	Kostnad i kr.	Finansiering	Frister	Merknader
Ha et bærekraftig beiter regime	1			Landbruksmidler		Må avklare hva som er et bærekraftig beiter regime
Fjerne søppel fra strandsona	1		10.000,-	SNO 1426.01, 1426.31.1	Årlig, evt. v/behov	Forsvarlig behandling av oppsamlet avfall
Overvåke fuglebestandene	1	SNO/ ornitologer	20.000,-		2013	
Oppdatere infotavla	2	FM	10.000,-	1426.31.1	2013	
Fjerne sitkagran og bergfuru	2	SNO/ Entreprenør	50.000,-	1426.31.1		
Fjerne rynkerose	2	SNO	20.000,-	1426.31.1		
Lage infobrosjyre	3	FM	20.000,-	1426.31.1	2014	Felles for alle områda i Giske
Utrede enkelt fugletårn/-amfi	3	FM			2014	Avklares i samarbeid med Giske kommune

8.7 *Saksbehandling av forvaltningsplanen for Giske fuglefredningsområde*

8.7.1 *Høring*

Forvaltningsplanen har vært på høring til grunneiere, organisasjoner, næringsaktører og forvaltningsorgan i tida fra 14.05 til 30.06.2012. Høringa ble kunngjort i Sunnmørsposten og Øy-Blikk, og planen har ligget ute på nettet. Det ble holdt informasjonsmøte på Giske Rådhus 04.06.2012, og samme dag ble Giske formannskap orientert om planen. Det kom 3 skriftlige uttalelser til planen, en telefonisk merknad, og det kom innspill på folkemøtet.

Møre og Romsdal fylkeskommune har ingen merknader til planen.

Mona Helen Fauske og Bjørn Ove Ringmo driver melkeproduksjon med beiting i området. De ser de på reglene til å ha store ulemper for drifta og råderetten over egen grunn, mens fritidsaktiviteter som kiting, modellflybruk, camping og grilling på stranda kan skje uregulert. Videre har de uttrykt sterk misnøye med at det må søkes om oppsetting av elektriskgjerde.

Lidvar Giskeødegård påpeker ulik bruk av gårds- og bruksnummer i verneforskriften og forvaltningsplandokumentet ellers. Gnr 129 bnr 6 er ikke nevnt i forskriften, og på kartene i planen står det også 129/6 på arealene som omfatter 129/16. Han har behov for å renske grøfter for overflatevann, og vil bruke gravemaskin til dette. Til slutt forutsetter han at det kan felles skadegjørende grågås i dyrelivsfredningsområdet utenfor fuglefredningsområdet.

8.7.2 *Fylkesmannens vurdering:*

Fylkesmannen vil rette opp feilene i verneforskriften ved at 129/6 blir tilføyd.

Forvaltningsplanen medfører ingen endringer i restriksjonsnivået i verneforskriften, verken som skjerping for grunneiere eller endringer for fritidsaktiviteter. I den grad ferdsel og ny fritidsbruk av natur skulle være uheldig for fuglelivet, bør man hindre dette ved informasjon fra oppsyn og forvaltning. Forskriftsendringer kan kreve ny behandling i statsråd, og det er en omfattende prosess som det ikke er lagt opp til.

Rensking av grøfter er tillatt, men det må gis dispensasjon for bruk av motorkjøretøy til dette formålet. Fylkesmannen har foreslått en slik praktisering av verneforskriften, og står fast på dette. Det har blitt gitt dispensasjon for felling av skadegås i dyrelivsfredningsområdet tidligere, og evt. nye uttak her må vurderes konkret etter søknad. Felling i fuglefredningsområdet er ikke aktuelt.

Vi har vurdert tolkingen av gjerdebruk i henhold til verneforskriften IV nr. 2, og vi tilrår en praksis der permanente gjerder blir søknadspliktige, mens flyttbare, midlertidige elektriskgjerder er å se som en del av den permanente beitedrifta.

8.7.3 *Direktoratets vurdering*

Direktoratet for naturforvaltning har fastslått at det er søknadsplikt for alle typer gjerder, inkludert flyttbare elektriskgjerder. Videre presiserer DN at motorferdsel i forbindelse med uttak av sand krever dispensasjon fra verneforskriften. Direktoratets endringer er tatt inn i planen.